



# Waziyat

2023 йил  
2 март  
№ 9 (898)



Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги нашри

Газета 2004 йил 7 майдан чиқа бошлаган

## 4 МАРТ – ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИГИ ТАШКИЛ ТОПГАН КУН



## ЎЗБЕКИСТОН ҚУТҚАРУВЧИЛАРИ ТУРКИЯДА ҚАНДАЙ МАҲОРАТ КЎРСАТИШДИ?

2023 йилнинг 6 февраль куни Туркиянинг жануби-шарқий вилоятларида даҳшатли zilzila юз бериб, бутун шаҳарларни харобага айлантирди. Фожиянинг дастлабки соатларидаёқ Ўзбекистон ва Туркия Президентлари телефон орқали мулоқот қилди. Давлатимиз раҳбари қардош турк халқига кучли zilzila оқибатларини бартараф этишда ёрдам беришни таклиф қилди. Сўнг Ш.Мирзиёев топшириғига кўра, шу куни Ўзбекистон Фавқулдда вазиятлар вазирлигининг 100 нафар қутқарувчидан иборат қидирув-қутқарув гуруҳи бошқарма бошлиғи Хуршид Сотиев бошчилигида табиий офат худудига жўнатилди.

Ўзбекистонлик қутқарувчилар делегацияси 7 февраль куни эрта тонгда Туркиянинг Газиантеп шаҳри аэропортига етиб келди. Шундан сўнг қидирув-қутқарув гуруҳлари иш жойига, хусусан, Ҳатай вилоятининг маъмурий маркази яқинидаги Овакент ва Жумабозор шаҳарларига олиб борилди.

Қидирув-қутқарув ишларига Ўзбекистон Фавқулдда вазиятлар вазирлигининг махсус техникаси ва кинология бригадалари жалб қилинган бўлиб, улар самолётда ҳодиса жойига олиб келинган. Икки ҳафталик қутқарув операцияси давомида қутқарув отрядлари бинолар вайроналари остидан 18 нафар инсонни тирик ҳол-

да, 190 дан ортиқ жонсиз жасадларни олиб чиқди. Шу билан бирга, давлат раҳбари топшириғига кўра, табиий офат зонасига дори-дармон, кўрпа-тўшак, чодир ва бошқа зарур маҳсулотлардан иборат 6 тўптам гуманитар юк жўнатилди.

8 февраль куни Ўзбекистон Президенти топшириғига биноан Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги ҳарбий шифокорлари махсус борт билан Ҳатай вилоятига жўнатилди. Уларнинг вазифаси маҳаллий аҳолига ёрдам кўрсатиш мақсадида ҳарбий дала госпиталини жойлаштиришдан иборат эди. Шунингдек, Ўзбекистон Президенти

топшириғига кўра, табиий офат ўчоғига ташриф буюрган мамлакатимиз ташқи ишлар вазири Бахтиёр Саидов ўзбекистонлик қутқарувчиларнинг жойлашган лагерига борди. 18 кун давом этган қидирув-қутқарув операциясидан сўнг, 25 февраль куни Ўзбекистон Фавқулдда вазиятлар вазирлигининг отрядлари Тошкентга қайтиб келди.

Қутқарувчиларимиз Туркия худудларида олиб борилган қидирув-қутқарув ишлари жараёнида ўзлари дуч келган ҳолатларни сўзлаб беришди.

Ў.А.

## ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

Ўзбекистон Республикаси ФВВ Сейсмопрогностик мониторинг Республика марказида АҚШнинг Тошкент шаҳридаги элчихонаси ҳамда АҚШ Энергетика вазирлиги Лоуренс Ливермур номидаги Миллий лабораторияси вакиллари билан Марказий Осиё худудидида сейсмикликни мониторинг қилиш соҳасида олиб борилаётган ишлар самарадорлигига бағишланган учрашув ўтказилди.

Унда доктор Туна Онур ва Ана Агияр Моя, Ўзбекистон Республикаси ФВВ Сейсмопрогностик мониторинг Республика маркази бошлиғи капитан К.Қўчқоров бошчилигидаги мутахассислар иштирок этишди.

Ўзаро тажриба алмашиш тадбирларида Ана Агияр ва

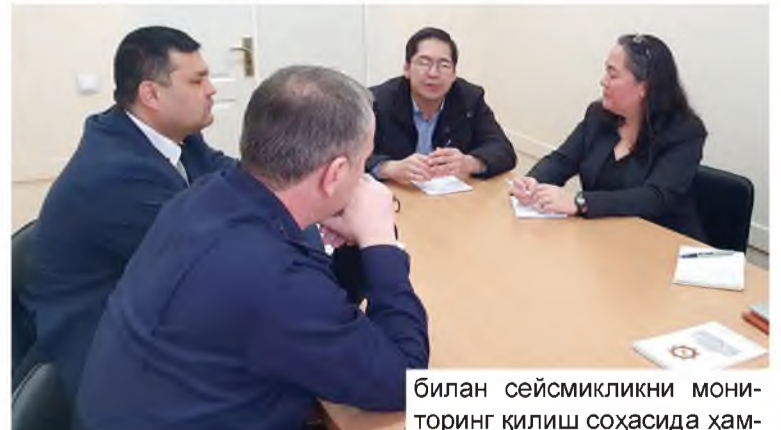


доктор Туна Онур Лоуренс Ливермур номидаги Миллий

лабораторияси фаолияти ҳамда Сейсмик ҳамкорлик дастури бўйича ўз тақдимотларини ўтказишди.

Шунингдек, хорижлик мутахассислар Ўзбекистон Республикаси ФВВ Сейсмопрогностик мониторинг Республика марказининг Тошкент марказий сейсмик станциясига ташриф буюришди.

Ташриф давомида меҳмонлар Марказ ва Марказий Осиё худудидида сейсмикликни мониторинг қилиш соҳасида олиб борилаётган ишлар самарадорлиги тўғрисида маълумотлар бердилар.



Ташриф якунида АҚШлик соҳа мутахассислари Фавқулдда вазиятлар вазирлигига ўз миннатдорчилигини билдиришди.

Ўз навбатида, келгусида Ўзбекистон Республикаси ФВВ Сейсмопрогностик мониторинг Республика маркази

билан сейсмикликни мониторинг қилиш соҳасида ҳамкорлик бўйича Меморандум имзолашга келишилди.

С.НАБИЕВ,  
Ўзбекистон Республикаси ФВВ Сейсмопрогностик мониторинг Республика маркази бошлиғининг биринчи ўринбосари.



## ЁШЛАР БИЛАН МУЛОҚОТ

Тошкент вилояти Олмалик шаҳрида ёшлар иштирокида очиқ мулоқот тарзида учрашув, оммавий қабул ва бўш иш ўринлари бўйича меҳнат ярмаркаси ташкил этилди.

Тадбирда Бош прокурор ўринбосари – Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори Ботир Кудратходжаев иштирок этди.

Олмалик кон-металлургия комбинати маданият саройида сектор раҳбарлари, мудофаа ишлари бўлими, Ёшлар ишлари агентлиги, бандликка кўмаклашиш маркази ва бошқа мутасадди ташкилотлар вакиллари ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда, асосан марказдан олисда яшовчи иш билан банд бўлмаган 400 нафардан ортиқ ёшлар иштирок этишди.

Анжуман давомида ёшларнинг ўз қобилияти ҳамда салоҳиятини намойён қилишлари учун барча шарт-шароитлар, имкониятлар яратилаётгани айтилди. Масалани қонунчиликдаги янгиликлар ҳусусида маълумотлар берилди. Шунингдек, ёшлар ўзлари танлаган соҳани етук мутахассиси бўлиб, мамлакатимиз ривожини, истиқболи учун ўз ҳиссаларини қўшишлари лозимлиги, бу Ватан олдидаги бурч эканлиги фаол ёшлар мисолида тушунтирилди.

Учрашувда ёшларнинг муаммолари, тақлиф-мулоҳазалари тингланиб, уларни ижобий ҳал қилиш юзасидан тавсия, кўрсатмалар берилди.

Тадбир доирасида ёшлар ўртасида шахмат бўйича “Ҳарбий прокурор кубоги” учун мусобақаси ўтказилди. Ушбу танловда ғолибликни қўлга киритган иштирокчилар Республика Ҳарбий прокурори томонидан қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Гулчеҳраҳон ТУРСУНОВА,  
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий  
прокурорининг катта ёрдамчиси, адлия  
майори.

## ТАНТАНАЛИ МАРОСИМ

Марказий ҳарбий округ Жиззах гарнизони маънавият ва маърифат марказида умумтаълим мактабларида ташкил этилган “Ватан таянчи” болалар ва ўсмирлар ҳарбий-ватанпарварлик ҳаракатининг 525 нафар аъзосига “Ватан таянчи” кўкрак нишонини тантанали топшириш маросими ташкил этилди.

Мазкур маросимда Мудофаа вазирининг тарбиявий ва мафкуравий ишлари бўйича ўринбосари генерал-майор Ҳамдам Қаршиев, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг ўринбосари Қахрамон Исроилов, округ қўмондонлиги, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

Таъкидлаш жоизки, бугунги кунга қадар мам-

лакатимиз бўйича жами 177 мингдан ортиқ ёшларни қамраб олган 9858 та “Ватан таянчи” отрядлари ташкил этилди. Хусусан, Жиззах вилоятида 8468 нафар ёшлардан иборат 542 та “Ватан таянчи” отрядлари мавжуд.

Сардорбек ЁРМАТОВ,  
Ўзбекистон  
Республикаси Ҳарбий  
прокурорининг  
ёрдамчиси, адлия  
подполковниги.

Тошкент ҳарбий прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондонлиги билан ҳамкорликда Миллий гвардия Тошкент шаҳар Қўриқлаш бошқармасида Тошкент шаҳридаги гвардия тизимидаги бошқарма (муассаса) ва ҳарбий қисм мансабдор шахслари иштирокида ҳуқуқбузарлик ҳамда жиноятчиликнинг олдини олишга бағишланган профилактик тадбир бўлиб ўтди.

## ПРОФИЛАКТИК ТАДБИР

Мазкур йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондони ўринбосари полковник С.Мамаюсов очди ва Тошкент ҳарбий прокурори

адлия полковниги А.Бобоевни барча шахсий таркибга таништирди.

Шундан кейин А.Бобоев томонидан Миллий гвардия

тизимдаги бошқарма (муассаса) ва ҳарбий қисм мансабдор шахслари иштирокида тизимда 2022 йил давомида содир этилган қонунчилик ҳамда интизом бузилиши, жароҳатланиш ва бошқа ҳолатларнинг барвақт олдини олиш юзасидан маъруза қилинди.

Тадбир якунида иштирокчиларнинг саволларига жавоб берилди.

Алишер ҚУРБОНОВ,  
Тошкент ҳарбий  
прокурорининг ёрдамчиси,  
адлия подполковниги.

## ИНСОН ҚАДРИ УЧУН

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси ташаббуси билан Қуролли Кучлар таркибидаги Мудофаа, Фавқуллода вазиятлар вазирликлари, Миллий гвардия, ДХХ Чегара, ИИБ Қоровул қўшинлари ва бошқа мутасадди идоралар мансабдор шахслари иштирокида Тошкент шаҳри Яшнобод тумани “А.Яссавий” маҳалласида ҳарбий хизматчилар учун қурилган турар жой мажмуида оммавий сайёр қабул ташкил этилди.

Оммавий қабулда Тошкент шаҳрида жойлашган ҳарбий қисм ва муассасалар ҳарбий хизматчилари оилаларининг ижтимоий-иқтисодий фаоллигини ошириш, турмуш фаровонлигини юксалтириш, аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг бандлиги, ижтимоий ҳимоясини таъминлаш диққат-эътиборда бўлди.

Бош прокурор ўринбосари – Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори Ботир Кудратходжаев иштирок этган тадбирда таъкидланганидек, юртимизда халқ билан очиқ мулоқот қилиш, аҳолининг талаб ҳамда тақлифларини ўрганиш, уларнинг дардини тинглаш, муаммоларини имкон даражасида жойида ҳал этиш давлат органларининг

муҳим вазифаларидан бири ҳисобланади. Айниқса, сўнгги йилларда мамлакатимизда инсон манфаатлари олий қадрият даражасига кўтарилди. Бугунги кунда барча давлат идоралари фаолиятида аҳолининг муурожаатлари билан ишлаш бўйича сифат жиҳатидан мутлақо янги тизим яратилди.

Сайёр қабул давомида ҳарбий хизматчилар, уларнинг оила аъзолари, ҳарбий пенсионерлар ва бошқа фуқаролар томонидан ўзларини қийнаётган муаммолар юзасидан мутасаддиларга 42 та муурожаат қилинди. Улардан 8 таси ижобий қаноатлантирилди, 4 тасига ҳуқуқий тушунтириш берилди. Қолганларининг ижроси назоратга олинган ҳолда тегишли мутасадди идораларга юборилди.

Мазкур йўналишдаги ишлар мамлакатимизнинг бутун ҳудуди бўйлаб давом эттирилмоқда.

Улуғбек ДАУБАЕВ,  
Ўзбекистон Республикаси  
Ҳарбий прокурорининг  
катта ёрдамчиси,  
адлия капитани.



Фарғона туманидаги 11-умумтаълим мактабида “Прокурор соати” бўлиб ўтди. Унда ҳарбий прокурор Шерзод Саидов томонидан ўқувчиларни Ватанга садоқат туйғулари ва ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, Қуролли Кучлар тизимида олиб борилаётган ислохотлар, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари учун яратилган шароитлар юзасидан тушунтиришлар берилди. Шунингдек, ўқувчи-ёшлар вилоят ФВБ фаолияти билан яқиндан танишди.

## “ПРОКУРОР СОАТИ”

Бундан ташқари, вилоят Бандлик бош бошқармаси ва бошқа қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда Фарғона гарнизони маънавият ва маърифат маркази биносидан “Бўш иш ўринлари” меҳнат ярмаркаси ташкил этилди.

Тадбирда гарнизондаги ҳарбий қисм ва муассасаларда ҳарбий хизматни ўтаб келаётган ҳарбий хизматчиларнинг иш билан банд бўлмаган 70 нафардан ортиқ оила аъзолари иштирок этди. Ушбу ярмаркада 12 тадан ортиқ ташкилот, муассаса ҳамда корхоналар 200

дан зиёд бўш иш ўринлари билан қатнашди.

Меҳнат ярмаркаси давомида ҳарбий хизматчиларнинг иш билан банд бўлмаган турмуш ўртоқларига ўз мутахассисликлари бўйича ишга жойлашиш учун йўланмалар берилди.

Шу билан бир қаторда, 35 нафар хотин-қизга 26 та йўналиш бўйича касбга қайта тайёрлаш бўйича ойлик ўқув курсларида ўқиш учун бепул йўланмалар берилди.

Шунингдек, ҳарбий прокуратура терговчиси Х.Эргашев то-



монидан Мудофаа вазирлиги тизимидаги ҳарбий қисмда ҳарбий хизматчилар билан профилактик тадбир ўтказилди. Қолаверса, вилоят Қўриқлаш бошқармаси билан ҳамкорликда Фарғона шаҳридаги Президент мактаби ўқувчилари иштирокида “Спорт – соғлиқ гарови” шиори остида камондан ўқ отиш мусобақаси ўтказилди.

Шукуржон ТОШМАТОВ,  
Фарғона ҳарбий  
прокурорининг катта  
ёрдамчиси, адлия  
подполковниги.

## DAVRA SUHBATI



FVV Maxsus muhandislik-qurilish boshqarmasi shaxsiy tarkibi, Respublika harbiy prokuraturasi bo'lim harbiy prokurori adliya mayori S.Choriyev, vazirlik Shaxsiy xavfsizlik boshqarmasi xodimi mayor Sh.Karimov va Mirzo Ulug'bek tumani "To'qaytepa" jome masjidi imom xatibi S.Mamadaliyevlar ishtirokida huquqbuzarlik va jinoyatchilikning oldini olish maqsadida, "Korrupsiyaga qarshi kurashish" hamda "O'zbekistonda din va dinga bo'lgan munosabatlar" mavzularida davra suhbatlari o'tkazildi.

## DOLZARB MAVZUDA

Qashqadaryo viloyati FVB Muborak tumani FV bo'limi, Muborak GQIZ va Muborakneftgaz OBYXTTE bo'limlari xodimlari o'rtasida "Biz korrupsiyaga qarshimiz" mavzusida davra suhbatlari bo'lib o'tdi.

Tadbir davomida so'zga chiqqanlar tomonidan bugungi kunda korrupsiya fuqarolarning ijtimoiy adolatiga, davlat organlariga nisbatan ishonchini susaytirishi, davlatning iqtisodiy o'sishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, qolaversa, jamiyatdagi ma'naviy muhitning buzilishiga olib kelishi ta'kidlandi. Mutaxassislar tomonidan O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining tegishli moddalarini yuzasidan tushuntirishlar berildi.

Ishtirokchilar korrupsiyaga qarshi kurashish masalasi barcha davlat va jamoatchilik tashkilotlarida ustuvor vazifaga aylanganligi, bu o'z navbatida, har bir davlat xizmatchisining zimmasidagi muhim burch ekanligi xususida o'z fikr-mulohazalarini bildirishdi.

**Bahodir BARATOV,**  
Qarshi Harbiy sudi  
devonxona mudiri.

**Feruz SALOMOV,**  
Qashqadaryo viloyati FVB  
bo'lim boshlig'ining  
o'rinbosari, mayor.

Qashqadaryo viloyatida FVDTga kiruvchi tashkilot hamda idoralarning kuch-vositalarini jalb qilgan holda sel, suv toshqini hodisalarining oldini olish, tabiiy ofat xavfi va uning oqibatlarini bartaraf etish, bu haqda aholini o'z vaqtida ogohlantirishga qaratilgan muhofaza tadbirlari amalga oshirilmoqda.

## XAVFSIZLIK



Avvallari Chashmairon-Boshchorbog' avtomobil yo'lining 49-kilometrida yong'ingarchiliklar tufayli tog' yonbag'rlaridan tushgan yomg'ir suvlarining to'planishi ortidan nafaqat transport vositalari, balki piyodalarning ham erkin harakatlanishida doimiy ravishda muammolar kuzatilgan.

Albatta, yuqoridagi kabi vaziyatlarda fuqarolar tomonidan bu borada amaliy yordam so'rab, Dehqonobod tumani FV bo'limiga bir necha bor murojaatlar kelib tushgan.

Shu munosabat bilan tuman hokimi – Fuqaro muhofazasi boshlig'ining yordami bilan tuman FVDT ga kiruvchi tashkilot

va idoralarning kuch-vositalarini jalb qilgan holda ushbu manzilda sel, suv toshqini hodisalarining oldini olish bo'yicha amaliy ishlar olib borildi.

Ayni paytda Chashmairon-Boshchorbog'da 18 metr uzunlikdagi temir suv quvurini yotqizish va yo'lining 500 metrdan ortiqroq qismida ta'mirlash ishlari yakunlandi.

Ushbu manzilda sel suvlarini xavfsiz o'tkazib yuborish borasidagi ishlar davom etmoqda.

**Shuhrat TOG'AYEV,**  
Dehqonobod tumani FV  
bo'limi boshlig'ining  
o'rinbosari, kapitan.

Tadbir davlat mulkini talon-toroj bo'lishi, behuda sarflanishi, shuningdek, ijtimoiy tarmoqlardagi tavakkalchilikka asoslangan totalizator o'yinlarining salbiy oqibatlari yuzasidan tushuntirish ishlari olib borildi.

Anjuman yakunida harbiy xizmatchilarni qiziqirgan savollarga huquqiy tushuntirish berildi.

**Sh.AHMADALIYEV,**  
tarbiyaviy va  
mafkuraviy  
ishlar bo'limi boshlig'i,  
kapitan.  
**I.KAJANOV,**  
bo'lim OAV bilan  
ishlash bo'yicha katta  
texnigi,  
oddiy askar.

Марказий банкнинг Самарқанд вилояти бош бошқармасида вилоят ФВБ Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги ўқув маркази ходимлари билан ҳамкорликда банкнинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бошқармалари фуқаро муҳофазаси бўйича масъуллари иштирокида ўқув семинари ташкил этилди.

## ЎҚУВ СЕМИНАРИ



Tadbir davomida zilzila, zilzila vaqti va zilziladan keyin aholining tўg'ri harakat qilish kunlikmalarini shakllantirish yuzasidan tushuntirish ishlari amalga oshirildi. Dunё olimlari bilan bir qatorда zilzila sabablariни ўrganган аждодларимиз – Аҳмад ал-Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Заҳриддин Муҳаммад Бобур ҳам ўз даврида сейсмолог олим сифатида тан олинганлиги ва бугунги сейсмология фанига қўшган ҳиссалари хусусида фикр юритилди. Туркия давлатида содир бўлган zilzila ва унинг оқибатлари ҳақида айтиб ўтилди.

Семинар якунида иштирокчиларнинг саволларига тўлақонли маълумотлар берилди ва соҳага оид эслатмалар тарқатилди.

**А.ТУРДИҚУЛОВ,**  
**С.АДИЛОВ,**  
Самарқанд вилояти ФВБ Ҳаёт фаолияти  
хавфсизлиги ўқув  
маркази ўқитувчилари.

## “МЕНИНГ БОШҚАРМАМ – КОРРУПЦИЯДАН ХОЛИ ХУДУД”

Сурхондарё вилояти ФВБ Термиз ҳарбий прокуратураси билан ҳамкорликда “Менинг бошқармам – коррупциядан холи ҳудуд” мавзусида ўқув семинари бўлиб ўтди.

Унда Термиз ҳарбий прокуратураси масъул ходими сўзга чиқиб, коррупцияга қарши курашиш тизимида бир қатор қонун ва қонун-ости меъёрий ҳужжатлар қабул қилингани ҳамда жамиятимизда очиқлик ва

тор тизимли ишлар амалга оширилиб келинаётганлиги хусусида сўз юритди.

Tadbir davomida viloyat FVB тизимида коррупциянинг олдини олиш ва унга чек қўйиш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирларга оид вазифалар белгилаб олинди.

**Ж.ЖўРАЕВ,**  
Сурхондарё вилояти  
ФВБ ЖТ ва ОАВБҲҚ  
бошлиғи, капитан.



FVV Akademiyasi huzuridagi Boshlang'ich tayyorgarlik va malaka oshirish markazida ko'pkurash sport musobaqasi o'tkazildi.

## BELLASHUV



U ni markaz boshlig'ining xizmat bo'yicha o'rinbosari podpolkovnik Sh.Tojimatov kirish so'zi bilan ochdi va tinglovchilarga musobaqa shartlarini bajarishda omadlar tiladi.

Ishtirokchilar oltita shart bo'yicha kuch sinashishdi. Bahslar yakuni bo'yicha to'sinda tortilish shartida 7-guruh tinglovchisi oddiy askar X.Tojiboyev, 100 va 1000 metr masofaga yugurish shartida 6-guruh tinglovchisi oddiy askar U.Kamolov, 24 kg. toshni ko'tarish va Armrestling kuch sinashish shartlarida 2-guruh tinglovchisi oddiy askar O.Samandarov, arqon tortish shartida 5-guruh jamoasi birinchi o'rinni egallashdi.

Bellashuv natijalari bo'yicha yuqori ko'rsatkichlarga erishgan tinglovchilarga markaz rahbariyati tomonidan esdalik sovg'alari topshirildi.

**J.SAIDOV,**  
FVV Akademiyasi huzuridagi BTvaMOM bo'linma boshlig'i, podpolkovnik.  
**A.VAXOBOV,**  
markaz tibbiyot xizmati feldsheri, oddiy askar.

## JANGOVAR SHAYLIK

FVV Maxsus muhandislik-qurilish boshqarmasi harbiy xizmatchilari "Chirchiq" dala o'quv maydoniga olib chiqildi.



U nda yosh muddatli harbiy xizmatchilar tomonidan harbiy qurol-aslahalar bilan ishlash va ulardan foydalanish usullari ko'rgazmali tarzda namoyish etildi.

Mashg'ulot davomida muddatli harbiy xizmatchilarning taktik-jangovar shayligi takomillashtirildi.

**Sh.AHMADALIYEV,**  
tarbiyaviy va mafkuraviy ishlar bo'limi boshlig'i, kapitan.  
**I.KAJANOV,**  
bo'lim OAV bilan ishlash bo'yicha katta texnigi, oddiy askar.

# MALAKALAR MUSTAHKAMLANDI

Qashqadaryo viloyati FVB Hayot faoliyati xavfsizligi o'quv markazi xodimlari tomonidan MFY raislari hamda umumta'lim maktablarining biologiya, kimyo va geografiya o'qituvchilaridan iborat "Hayot faoliyati xavfsizligi" kursi tinglovchilari qayta tayyorgarlikdan o'tkazildi.



M azkur tadbirlarda tabiiy va texnogen tushirishda favqulodda vaziyatlarning oldini olish, sodir bo'lganda oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha tushuntirish ishlari amalga oshirildi. O'quv dasturida ko'rsatib o'tilgan mavzular yuzasidan mashg'ulotlar, slaydlar, videoroliklar namoyish etildi.

Shundan so'ng, Shahrisabz

shahridagi "Yosh qutqaruvchilar" vatanparvarlik klubi nodavlat ta'lim muassasasi o'quvchilari bilan tabiiy xususiyatli favqulodda vaziyatlar, ayniqsa, zilzila sodir bo'lganda o'qituvchi, o'quvchi va ishchi-xizmatchilarning to'g'ri harakat qilishi bo'yicha davra suhbatlari hamda amaliy tarzda evakuatsiya tadbirlari o'tkazildi.

Bundan tashqari, Shahrisabz

va Kitob tumanlaridagi MFYlaridagi o'quv-maslahat punktlarini jihozlashda amaliy yordam ko'rsatildi.

**Bobur HAMIDOV,**  
Qashqadaryo viloyati FVB HFXO'M boshlig'i, katta leytenant.  
**Ulug'bek JUMANOV,**  
boshqarma matbuot xizmati xodimi.

Toshkent shahar FVB tomonidan poytaxtimizning barcha tumanlarida "Odamlar va hayvonlar o'rtasida quturish kasalligi tarqalishining oldini olishda Toshkent shahar FVDT xizmatlarining hamkorlikdagi harakatlari" mavzusida ko'rgazmali maxsus-taktik o'quv mashqi o'tkazildi.

T adbirda Toshkent shahar FVDT mutasaddi xizmatlarining qarovsiz qolgan hayvonlarni tutish, saqlash bilan bog'liq tadbirlarni amalga oshirish bo'yicha yuqori tayyorgarlik darajasini ta'minlash va o'zaro hamkorligini takomillashtirish, quturish kasalligi o'chog'ini bartaraf etish bo'yicha tadbirlarni rejalashtirish, tashkillashtirish va samarali amalga oshirish bo'yicha bilim va ko'nikmalarni oshirishga asosiy e'tibor qaratildi.

Mashg'ulotda rejalashtirilgan tadbirlar to'liq hajmda bajarilib, o'rganuvchilar o'zlarining amaliy va nazariy malakalarini oshirdilar. Odamlar va hayvonlar o'rtasida quturish kasalligi tarqalishining oldini olish bo'yicha mahalliy boshqaruv organlari hamda FVDT kuch va vositalarining hamkorlikdagi harakatlari takomillashtirildi.

Bektemir tumani FV bo'limi xodimlari tomonidan 293-sonli umumta'lim maktabida "Favqulodda vaziyatlarning oldini olish va yong'in xavfsizligi profilaktikasi" kuni munosabati bilan seminar, uchrashuv hamda o'quv mashg'uloti tadbirlari tashkil etildi.

## MUHIM TALAB

Seminar davomida yurtimizda barkamol avlodni kamolga yetkazish borasida muayyan ishlar amalga oshirilayotgani ta'kidlandi. Shu jumladan, favqulodda vaziyatlarda qanday harakat qilish kerakligini yoshlarga tushuntirish, ularni yong'in xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish, yoshlar o'rtasida yong'in xavfsizligi borasida belgilangan qoidalarga jiddiy amal qilish ishlarini targ'ib etishga qaratilgan mana shunday muhim vazifalarning bajarilayotgani ham mamlakatimizda o'sib ke-



layotgan yosh avlodga ko'rsatilayotgan g'amxo'rlikning yana bir namunasi ekanligi aytib o'tildi.

O'tkazilgan amaliy mashg'ulotlar orqali yong'in xavfsizligi talablariga amal qilish natijasida yong'in xavfining oldini olish mumkinligidan o'quvchilar xabardor bo'lishdi.

Shuningdek, Turkiya davlatida sodir bo'lgan zilzila oqibatlarini bartaraf etish maqsadida, safarbar etilgan O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi vakillarining qidiruv-qutqaruv ishlarini olib borganligi, ularning sa'y-harakatlari, matonati, jasorati aks etgan videolavha namoyish etildi.

**Doniyor KENJABOYEV,**  
Bektemir tumani FV bo'limi bo'linma boshlig'i, kapitan.

## SAMARALI HARAKAT



**Z.ERGASHEV,**  
Toshkent shahar FVB xodimi, kapitan.  
**A.RUSTAMOV,** III darajali serjant.

# ИНСОНПАРВАРЛИК, МАТОНАТ ВА ЖАСОРАТ НАМУНАСИ

**М**аълумки, 2023 йил 6 февраль куни Туркия Республикасининг Жануби-шарқида, Сурия билан чегарадош ҳудудларида бир қанча кучли ер силкинишлари юз берди. Мазкур ҳолат бутун дунёни ларзага солди. Ушбу машъум фожиа келтирган вайронагарчиликни бартараф этиб, офатдан жабр чекиб, азобланган инсонларни, қардошларимизни, воқеа жойида бўлган ватандошларимизни қутқариш, уларга кўмак бериш учун Ўзбекистондан бир гуруҳ қутқарувчилар Туркия мамлакатига отланишди. Ўтюррак халоскорлар орасида Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Махсус вазифалар бўйича республика қутқарув маркази йўриқчи-қутқарувчиси, оддий аскар Бобур Муҳиддинов ҳам бор. Бу йигит билан мамлакатимизнинг навқирон, забардаст йигитларидан таркиб топган қутқарув гуруҳининг 18 кун мобайнида Туркияда бажарган вазифалари, кўрсатган жасоратлари, сафар тафсилотлари ва содир бўлган жараёнлар хусусида батафсил суҳбатлашдик.

– Ушбу мудҳиш ҳодиса бўлган куни, яъни 6 февралнинг эрта тонгида ФВВ Махсус вазифалар бўйича республика қутқарув марказида йиғин сигнали берилди, – дейди Бобур Муҳиддинов. – Йиғилишда муҳтарам Президентимизнинг топшириғига мувофиқ вазирлик вакиллари билан иборат гуруҳ таркибиде Туркиядаги табиий офат оқибатларини бартараф этишда иштирок этиш учун сафарбарлик жорий қилиниши айтилди. Шундан сўнг айна жараёнга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

Кечкурун вазиримиз, генерал-майор Абдулла Қўлдошев марказга келди. Барчамиз билан қизгин суҳбат қилди. Туркия давлатидаги вазият ва ҳолат ҳақида сўз юритди, тушунтириш ишларини амалга оширди. Шу куннинг ўзиде кеч соат 11:00да Тошкент халқаро аэропортига йўл олди ва рўйхатдан ўтди. Самолетимиз тунги 12:30да само узра парвоз қилишни бошлади. 2023 йил 7 февраль тонгида, соат 05:00да Туркия давлатининг Газиантеп шаҳри аэропортига етиб келдик. Шундан сўнг Туркия ҳукумати ҳузуридаги Фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва оқибатларини бартараф этиш бошқармаси (AFAD) вакиллари билан учрашиш учун йўлга чиқдик.

– Автомашиналарда кўча бўйлаб ҳаракатимиз бошланиши билан ҳаммамиз карахт бўлиб қолдик ва шок ҳолатига тушдик, – дейди суҳбатдошимиз. – Чунки, офат келтирган манзараларни таърифлашнинг ўзи жуда азобли. Бундай ҳолатга биринчи мартаба дуч келган эдик. Бундай аҳволни фақат оммавий ахборот воситаларида ёки ижтимоий тармоқларда кўрганмиз, кутатганмиз.

Бу ерда тонги зилзиладан сўнг, яъни кеч тушгани сайин аввалига қор, кейин ёмғир ёққан экан. Гарчи 7 февраль куни эрталабдан қуёш чиққан бўлса-да, ҳаво ҳарорати анча совуқ. Ҳудудда табиий газ ҳамда электр энергияси таъминоти буткул издан чиққан. Ҳар бир инсон ўз жонини асраб қолиш ҳаракатига тушиб қолган. Баъзи инсон-

лар қўрққанидан тинмай бақир-чақир қилишарди. Одамлар баланд иморатлар мавжуд бўлмаган, кенг ҳамда очиқ жойларда, ёрилиб кетган йўллар четидаги автомобиллар ичида яшаб, жон сақламоқда. Қолаверса, маҳаллий аҳоли катта гулхан ёқиб, унинг атрофида тизилишиб олишар эди. Мана шундай ҳолатларни кўриб, турли хаёллар оғушида, ички бир ҳадик, ажиб қўрқув билан AFAD вакиллари жойлашган ҳудудга бордик. Турк ҳамкасбларимиз, биродарларимиз, қардошларимиз узоқ кутилган қахрамонлар сингари бизни кутиб олишди. Қийин кунда уларни ёлғиз қўймаганимиздан жуда хурсанд бўлишди. Негаки, динимиз бир, дилимиз бир, тилимиз ўхшаш, мақсад-маслагимиз муштарак бўлган, жон-жигардек қардош халқимиз.



Дарвоқе, Бобур Муҳиддиновнинг таъкидлашича, либосида “FVV” ёзуви туширилган, Ўзбекистондан келган қутқарувчиларни, Ўзбекистон байроғи ҳилпираб турган автомобилани кўрган Туркиядаги ватандошларимиз жуда қувонишган, шундай инсонпарвар, меҳрибон халқ вакили эканлигидан қалбиде гурур ва ифтихор туйғуларини ҳис қилишганини кўзларида ёш

билан айтишган. Туркия расмийлари билан эришилган келишувга биноан, Ҳатай вилоятининг маъмурий маркази яқинидаги Овакент (Ovakent), Жумабозор шаҳарларига 100 нафар ўзбекистонлик қутқарувчилар жалб этилиб, қидирув-қутқарув ишлари амалга оширилди. Мазкур операцияда махсус техникалар, кинология бригадаларининг хизматидан самарали фойдаланилди.

– Деярли ағдарилмаган, шикаст етмаган биноларнинг ўзи йўқ эди, – дейди Б.Муҳиддинов. – Етиб борган кунимиздан бошлаб, Мексика, Қирғизистон ва Туркия қутқарув хизматлари ходимлари билан биргаликда яқсон бўлган, вайронага айланган бинолар, иншоотлар, иморатларнинг остида қидирув-қутқарув ишларини бошлаб юбордик. Қидирув-қутқарув хизмати сифати ҳамда самарадорлиги, яъни тезкор қидирув-қутқарув ишлари борасидаги фаолиятимизга бошқа давлатлар тан беришди. Хусусан, туркиялик биродарларимиз ҳам буни эътироф этишди.

Вайроналар остида қолган одамларни кўрган кишининг юраги изтироб чекади. Гарчи биз хорижлик ҳамкасбларимиз билан тил нуқтаи назаридан бир-биримизни тушунмаган бўлсак-да, аниқ бир мақсад йўлида, мана шундай эзгу, хайрли иш давомида бир-биримизни қалбан ҳис қилдик. Турли имошораларимиз орқали бир ёқадан бош чиқариб, 24 соат кеча-ю кундуз, икки сменада, тинмай, сидқидилдан меҳнат қилиб, эзгу мақсад сари интилдик ва

биргаликда жабрланганларни олиб чиқишга муваффақ бўлдик. Амалга оширилган операция давомида бир нафар тирик одамни олиб чиқишга 12 соатгача вақт сарфланар эди. Ёрилиб кетган йўлларда кўп машиналарнинг гилдираги тушиб қолар, айрим кишилар машинасини шундоқ йўл ўртасида ташлаб кетишган.



Бобур Муҳиддиновнинг қайд этишича, қалтис вазиятларда қутқарув ишлари олиб борилган. Бу ердаги ҳар бир бино анча авария ҳолатига келгани туфайли қидирув-қутқарув ишлари жуда мураккаб даражада амалга оширилган. Устунлари емирилиб кетган, қулаш эҳтимоли юқори бўлган жуда катта биноларда, шу жумладан, юз нафарга яқин бемор ва шифокор қолиб кетган шифохонада ҳам қутқарув ишлари олиб борилган. Бир неча ўнлаб одамлар турли кўринишдаги тан-жароҳатлари билан вайроналар остидан қутқариб олиниб, шу жойнинг ўзиде уларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган. Вайроналар остидан ҳар бир инсонни олиб чиқар эканмиз, худди яқин қариндошимизни ҳаётини сақлаб қолгандек, тасаввур қилардик ўзимизни. Уларнинг қайғуси ва қувончини ўзимизникидек қабул қилдик.

– Махсус техникалардан фойдаланган ҳолда тинимсиз саъй-ҳаракатларни амалга ошириб, яхши натижаларга эришишни истар эдик, – дейди Бобур Муҳиддинов. – Техникаларнинг кириш имкониятлари мавжуд бўлмаган жойларда ўзимизнинг қўл билан фойдаланадиган асбоб-ускуналаримиз ҳамда махсус агрегатларимиз билан туннель қазиб, ана шу йўллар билан қидирув-қутқарув ишларини олиб бордик. Бу борада Туркия халқи бизга катта ёрдам берган ҳолда зарур бўлган барча нарсани олиб келишди. Мана шундай тинимсиз изланишларимиз натижасида офатдан 10 кун ўтгандан кейин ҳам Аллоҳ ризқини узмаган 60, 62 ёшдаги тирик одамларни топишга муваффақ бўлдик. Фарзандлари ва яқинларининг хурсандчилиги, қувончини ҳеч нарса билан изоҳлаб бўлмасди. Афсуски, вайроналар остидан жуда кўплаб жасадлар, ҳаттоки ачинарли аҳволга келиб қолган мурдалар ҳам олиб чиқилди. Бундай ҳолатлар қутқарувчиларни тушкун ҳолатга келтирар, кимдир онасини, яна кимдир фарзандини қидириб, жуда ёмон изтироб чекарди, йиғининг адоғи кўринмас эди...

Бир сўз билан айтганда, Туркияга юборилган Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги қутқарувчилари 18 кунлик қутқарув-қидирув операцияси давомида вайроналар остидан 18 нафар тирик инсонни ҳамда 200 нафарга яқин фуқаронинг жасадини олиб чиқдилар.

Ўз ўрнида, қардошлар дардига шерик бўлган, чин дилдан кўмак кўрсатган ўзбекистонлик қутқарувчиларга – бугунги кун қахрамонларига элу юртимиз, халқимиз бахтига ҳамisha омон бўлинг, дея тилак билдириб қоламиз.

**Анвар ҚОБИЛОВ,**  
“Vaziyat” мухбири.



## ЎРГАНИШ

Наманган вилояти Косонсой тумани 2-сектордаги “Гулистон-1” ва 1-сектор “М.Аъзам” маҳалласидаги аҳоли яшаш хонадонлари, халқ хўжалиги ҳамда хусусий тадбиркорларга тегишли объектларда ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя этиш юзасидан профилактик тадбирлар амалга оширилди.



Маъмур тадбирларда маҳалладаги 450га аҳоли яшаш хонадонларининг ёнғинга қарши ҳолати текширилди. Хонадон эгаларига электр, газ ускуналаридан тўғри фойдаланиш, мўриконларни мунтазам равишда тозалаш, хоналарни доимий шамоллатиш зарурлиги тушунтирилди, эслатмалар тарқатилди. Шунингдек, 42 нафар фуқаро уйларидаги том қисмларига қуруқ хашак жойлаштирилгани маълум бўлган бўлса, 30 та хонадон эгаларининг ёнғин хавфсизлиги қоидаларига зид равишда вақтинча

лик тортилган электр симларидан фойдаланаётганлиги маълум бўлди.

Тадбир давомида ёнғинга қарши кураш жамияти ходимлари томонидан 20 та аҳоли яшаш хонадонларининг мўриконлари тозаланди. 26 та хонадон ошхонасидан суюлтирилган маиший пропан газ баллонлари хавфсиз жойларга олиб чиқилди, 15 та хонадонда суюлтирилган газ баллонларига уланган ностандарт резина шлангларни янгисига алмаштириш юзасидан тушунтириш ишлари олиб борилди.

Бундан ташқари, тумандаги 3-умумтаълим мактаби ҳамда 16-мактабгача таълим ташкилотидан ўқувчи, тарбияланувчи ва ишчи-хизматчиларга ёнғиннинг олдини олиш бўйича тавсиялар берилди.

**Аброр ЭРГАШЕВ,**  
Наманган вилояти  
Косонсой туман ФВ бўлими  
бошлиғи, подполковник.

“LUOK”  
MChJ obyekt  
muhandis-texnik  
ishchi-xodimlari  
bilan is gazidan  
zaharlanish-  
ning oldini olish  
chora-tadbirlari  
haqida suhbat va  
uchrashuv o'tkazildi.

## UCHRASHUV

Suhbat davomida obyektga o'rnatilgan yong'inga qarshi rejimga rioya qilish, qurilmalarga texnologik reglament asosida xizmat ko'rsatish borasida fikr-mulohazalar bildirildi. Obyektga mavjud avtomatik yong'in texnik vositalari va birlamchi yong'in o'chirish vositalarini soz holatda saqlash, ulardan to'g'ri foydalanishni bilish, yong'inning oldini olishga qaratilgan qoidalarga qat'iy rioya qilish hamda obyekt hududida yong'in sodir bo'lganda belgilangan tartib asosida harakat qilish lozimligi tushuntirildi. Shuningdek, hozirgi vaqtda ko'p uchrab turadigan ko'ngilsiz hodisalardan biriga aylangan aholi xonadonlarida is gazidan zaharlanishning oldini olish xususida ham atroflicha so'z yuritildi. Suhbat davomida mavzuga oid materiallar tarqatildi. **S.HAMIDOV,**  
FVV O'M va TOYXTTEB  
“LUOK” MCHJ OYHTTEB  
Qashqadaryo viloyati  
OYHTTEB PvaNB  
inspektori, kapitan.

Jizzax shahrida tabiiy hamda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlarning oldini olish, ular sodir bo'lganda oqibatlarini bartaraf etishda FVDT hududiy quyi tizimlarining boshqaruv organlari, kuch va vositalarining tayyorgarlik darajasini tekshirish, ularning harakatlarini takomillashtirish maqsadida, qo'mondonlik-shtab o'quv mashqi o'tkazildi. Shuningdek, IDO'M, 10-“Do'stlik” maktabgacha ta'lim muassasalarida, “Fuqaro muhofazasi kuni” tadbirlari ham tashkil etildi.

## FUQARO MUHOFAZASI



Mazkur tadbirlar davomida 10-“Do'stlik” maktabgacha ta'lim tashkilotida favqulodda vaziyatlarning oldini olish, sodir bo'lganda oqibatlarini bartaraf etish, aholi va hududlarni tabiiy hamda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muhofaza qilish, FVDTning boshqaruv organlari hamda kuch-vositalarining tayyorgarligini ta'minlash hamda aholini to'g'ri harakat qilishga o'rgatish masalalariga jiddiy ahamiyat qaratildi. Qolaversa, “Favqulodda vaziyatlar bolalar nigohida” mavzusidagi tadbirlarda “Ogoh bo'lg'in, bolajon!” mo'jaz she'riy to'plamlaridan foydalangan holda, savol-javob tarzidagi viktorina o'yinlari, qiziqarli she'rlar, topishmoqlar aytilди, sahna ko'rinishlari namoyish qilindi.

IDO'Mda ham “Hayot faoliyati xavfsizligi”, “Fuqaro muhofazasi” va “Yong'in xavfsizligi” yo'nalishida ochiq darslar, amaliy evakuatsiya tadbiri amalga oshirildi.

Hayot faoliyati xavfsizligi o'quv markazi tomonidan “Hayot uchun besh daqiqa” videoroligi, videolavhalar, tarqatma materiallar orqali o'quvchi hamda o'qituvchilarga tushunchalar berildi. O'tkazilgan mashg'ulotlardan olingan nazariy bilim, ko'nikma va malakalar shu kuni amaliy mashg'ulotlarda ekstremal vaziyatlarda tez, aniq harakatlar doirasida sinovdan o'tkazildi.

Maktab o'quvchilari shu kuni FVlar sodir bo'lganida qanday harakat qilish kerakligini aniq ko'rsatib berishdi.

**H.KARIMOV, B.QOBILOV,**  
Jizzax viloyati FVB HFXO'M o'qituvchilari.

## ZILZILA VAQTIDA HARAKAT

Yer po'stida yoki mantiyaning yuqori qismida to'satdan siljish, sinish yoki o'pirilish ro'y berishi oqibatida vujudga keladigan va to'liqinsimon tebranishlar tarzida uzoqlarga tarqaladigan yerosti silkinishlari va tebranishlari zilzila deyiladi.

Bir yil davomida bir necha yuz ming zilzila yuz berishi mumkin, ularning aksariyati faqatgina seysmografalar sezadigan kuchsiz zilzilalar bo'lib, odamlar sezadiganlari bir necha mingga yetadi, vayronkor yer silkinishlari esa bir yilda bir necha o'ndan bir necha yuztagacha bo'lishi mumkin.

Zilzila vaqtida vahimaga tushmaslik lozim. Agar bino ichida bo'lsangiz, stol yoki stul

tagiga kirib oling. Shu yo'l bilan tepadan qulashi mumkin bo'lgan narsalardan, jumladan, devor parchasidan himoyalanasiz. Eshik joylashgan oraliqda turib oling. Chunki ular binoning boshqa qismlariga qaraganda, mustahkamroq bo'ladi. Agar tashqarida bo'lsangiz, bino, daraxt, suv yoki elektr simlariga yaqin bormang. Boisi, elektr uzatkichlari suvga qulashi natijasida unga yaqin

turganlar uchun o'ta xavfli vaziyatni yuzaga keltirishi mumkin. Mashinada bo'lsangiz, mashina ichidan chiqmang, lekin u bino, devor yoki boshqa qulashi mumkin bo'lgan obyekt yaqinida turgan bo'lsa, tashqariga chiqib, avtomobilingiz yonida cho'kkalab turing. Zilzila to'xtaganidan keyin ham xavfsiz joydan chiqmasdan, biroz kutib turish kerak.

**Samandar SAMANDAROV,**  
Tuproqqal'a tumani FV  
bo'limi bo'linma boshlig'i,  
katta leytenant.

## САРҲИСОБ

Наманган вилояти ҳудудида сел ва сув тошқинларининг аҳоли ва ҳудудларга хавфини камайтириш мақсадида, дамба мустаҳкамлаш бўйича 2022 йил давомида жами 21 та махсус амалий-тактик ўқув машқи ўтказилди.



Маъмур ўқув машқларига 1245 нафар ходим, 246 та техника жалб этилди. Дамбалар 7985 м³ тупроқ, 22004 м³ кум-шағал, 900 м³ харсангтош ва бетон материаллари билан мустаҳкамланди. 9449 п/м. ўзан тозалаш ишлари амалга оширилди.

Аҳолини сел ва сув тошқинлари, кўчки ҳодисалари билан боғлиқ фавқулodда вазиятларда тўғри ҳаракат қилишга ўргатиш мақсадида жами 951 маротаба суҳбатлар ўтказилиб, айна тадбирларга 124476 нафар аҳоли жалб

этилди ва 35411 дона эслатма материаллари тарқатилди.

2023 йил январь ойининг 2-ўн кунлиги давомида қўшни Қирғизистон Республикасидан оқиб келувчи Норин дарёсидаги сув ҳажмининг кўпайиши натижасида дарёнинг Учқўрғон ва Норин туманларидан оқиб ўтувчи қисмидаги қирғоқ дамбаларининг емирилиши юзга келди. Юзага келган вазиятни бартараф қилиш учун жами 756 нафар шахсий таркиб ҳамда 328 та махсус ва муҳандислик техникалари жалб этилиб, қирғоқ мустаҳкамлаш ишлари олиб борилди.

Ушбу тадбирлар изчил давом эттирилмоқда.

**Абдурасул РАҲИМОВ,**  
Наманган вилояти ФВБ  
бошлиғи ўринбосари,  
подполковник.

**Бекзод ҚҶЧҚОРОВ,**  
бошқарма инспектори.

## BARTARAF ETILDI

**Sergeli tumani**  
“Nog‘ayqo‘rg‘on”  
mahallasi Sa‘diy  
ko‘chasi 123/3-uyda  
yong‘in sodir bo‘lgan-  
ligi haqida xabar kelib  
tushdi.

Voqea sodir bo‘lgan manzilga 6 ta jangovar bo‘linmaning yetib borishi ta‘minlandi va tilsiz yovning to‘liq o‘chirishiga erishildi.

Yong‘in natijasida 3 ta uyning tom va ichki qismlari yongan. Uylarning tom qismi yong‘inga qarshi oraliq devorlar bilan ajratilmaganligi tufayli yong‘in bir-biriga o‘tib ketib, maydonning kengayishiga sabab bo‘lgan.

Fuqorolardan uylarini qurishda yong‘inga qarshi oraliq masofalarga rioya etilishi, uylarning tom qismini yong‘inga qarshi oraliq devorlar bilan ajratilishini so‘raymiz.

**J.XAYRULLAYEV,**  
Sergeli tumani FV bo‘limi  
P va NB inspektori,  
kapitan.

## LOYIHALAR O‘RGANILDI

**Xorazm viloyati Xonqa tumani FV bo‘limi tomonidan mebelchilik sanoat zonasidagi qurilish jarayonlari ko‘zdan kechirildi va mebelsozlar bilan muloqot o‘tkazildi.**

Suhbat davomida qurilish ishlarini kechiktirmasdan boshlash va loyihalarni o‘z vaqtida ishga tushirilishini ta‘minlash bo‘yicha takliflar bildirildi. Shu bilan birga, SHNQ, QMQLarga qat‘iy rioya qilish to‘g‘risida ogohlantirildi. Shuningdek, har bir tadbirkorning muammolari batafsil tinglandi, imkoniyatlardan kelib chiqqan holda tadbirkorlar uchun barcha qulayliklar yaratilishi ta‘kidlandi.

Mebelchilik kichik sanoat zonasi hududida yong‘inga qarshi oraliq masofalarga alohida e‘tibor berish bo‘yicha soha mutasaddilariga topshiriqlar berildi.

Qayd etish joizki, mebelsozlik zonasida mebelsozlar tomonidan 60 dan ziyod yangi loyiha amalga oshirilishi va mingga yaqin ish o‘rinlari yaratilishi kutilmoqda.

**R.QADAMBOYEV,**  
Xonqa tumani FV  
bo‘limi NTB boshlig‘i,  
katta leytenant.

## Маънавият дарси

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 4 мартдаги фармони билан Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг

Фавқулдда вазиятлар вазирлиги фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича ташкилий тadbирлар тўғрисидаги қарорлари қабул қилинди.

Изчил ислохотлар жадаллик билан давом эттирилиб,

ликаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги тизимига ўтказилди.

Давлат ёнгин хавфсизлиги хизматининг вазирлик тизимига ўтказилиши муносабати билан фавқулдда вазиятларнинг олдини олиш

ўт ўчирувчи-қутқарувчиларни бошланғич тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш маркази қайта ташкил этилди. ФВВ Академиясининг Шахрисабз “Темурбеклар мактаби” ҳарбий-академик лицейи эса ўз

# 4 МАРТ – ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИГИ ТАШКИЛ ТОПГАН КУН

Фуқаро мудофааси ва Фавқулдда вазиятлар бошқармаси негизда Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги ташкил этилди.

Ўтган вақт мобайнида Ўзбекистон Республикасининг соҳага оид қатор қонунлари, Президентнинг қарор ва фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармоишлари эълон қилинди.

Янги Ўзбекистон даврида Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида соҳада тубдан янгиланиш ва изчил ислохотлар бошланди.

Жумладан, 2017 йил 1 июнда Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Фавқулдда вазиятларнинг олдини олиш ва уларни бар- тараф этиш тизими самарадорлигини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони, 2 июнда эса “Аҳоли ва ҳудудларни фавқулдда вазиятлардан муҳофаза қилиш соҳасида мутахассислар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги, “Ўзбекистон Республикаси

2019 йил 10 апрелда Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасида фавқулдда вазиятларнинг олдини олиш ва бартараф этиш ҳамда ёнгин хавфсизлигини таъминлашнинг сифат жиҳатидан янги тизимини жорий этиш тўғрисида”ги фармони, 10 апрелда “Фавқулдда вазиятлар тузилмаларининг фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори эълон қилинди. Мазкур ҳужжатлар ўз мазмун-моҳиятига кўра, мамлакатимиз аҳолиси ва ҳудудларини фавқулдда вазиятлардан муҳофаза қилиш соҳасида навбатдаги тарихий саҳифалардан бирини очди.

2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг бешинчи устувор йўналиши доирасида қабул қилинган фармонга мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги таркибидаги Давлат ёнгин хавфсизлиги хизмати Ўзбекистон Респуб-

ва оқибатларини бартараф этиш, уларнинг юзага келиш хавфи ва омилларини олдиндан аниқлаш, вужудга келишини барвақт профилактика қилиш, шунингдек, Республикада ёнгин хавфсизлигини таъминлаш каби устувор вазифалар Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлигининг янги асосий вазифалари этиб белгиланди.

2021 йилнинг 13 сентяб-рида “Ўзбекистон Республикаси аҳолиси ва ҳудудининг сейсмик хавфсизлигини таъминлаш тўғрисида”ги қонуни ҳамда “Фавқулдда ҳолат тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий қонуни кучга кирди.

Президентимиз фармони билан Фавқулдда вазиятлар вазирлиги ҳамда Фавқулдда вазиятларнинг олдини олиш давлат тизими учун Ёнгин хавфсизлиги институти базасида Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги Академияси, унинг таркибида Фуқаро муҳофазаси институти ҳамда Фавқулдда вазиятлар вазирлиги

бағрида келажак халоскорларини тарбиялаб келмоқда.

Бугунги кунда вазирлик тизими қутқарувчилари нафақат мамлакатимизда, балки хорижий давлатларда кечган табиий офатлар оқибатларини бартараф этишда ҳам жонбозлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Бунга уларнинг Туркия давлатида юзага келган вайронкор зилзила оқибатларини бар- тараф этишдаги матонатли хизматларини яққол мисол дейиш мумкин.

Ҳа, бугун халоскорларимиз “Ўз вақтида огоҳлантириш, қутқариш ва ёрдам бериш!” деган эзгу шиор остида юртимиз аҳолиси ва ҳудудларини ёнгин, табиий ва техноген хусусиятли фавқулдда вазиятлардан ишончли муҳофаза қилиб, инсонларга умид ҳамда ишонч бағишлаб келмоқдалар. Шундай экан, уларга қарата: “Ҳамиша омон бўлинг, матонатли халоскорлар!” – дея эзгу тилак билдириб, касб байрами муносабати билан қизгин муборакбод этамиз.

**Баҳодир ВАЛИЕВ**  
тайёрлади.

## БЕПАРВО БЎЛМАЙЛИК!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Автохўжалиги биносида қурилиш ишчи-хизматчиларига ёнгин содир бўлганда бирламчи ёнгин ўчириш воситаларидан фойдаланиш юзасидан амалий ҳамда назарий билимлар бериб ўтилди.

Сўнги йилларда мамлакатимизда бир қанча кўп қаватли уйлар, савдо объектлари, мактаб, боғча, кўнгилочар масканлар қурилиб, фойдаланишга топширилгани ва бундай хайрли ишлар ҳануз давом этаётгани халқимизнинг чексиз қувончига сабаб бўлмоқда.

Республика миз ҳудудида бино-иншоотларни қуриш, реконструкция қилиш, кенгайтириш, техник қайта жиҳозлаш ва таъмирлаш ишлари, қурилиш майдонларида вақтинчалик бино ва иншоотларни лойиҳалаш уларнинг идоравий тегишлилиги



ва мулкчилик шаклидан қаъти назар ёнгин хавфсизлиги қоидаларига амал қилиш керак. Чунки қурилиш соҳасидаги энг муҳим масалалардан бири, қад ростлаётган объектларнинг ёнгин хавфсизлигини таъминлашдан иборатдир.

Қурилишда ишлатилган материаллар ёнганида ўзидан заҳарли моддалар чиқариб, одамларнинг ҳаёти ва соғлиғи ҳамда атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатади.

Шундай экан, объект ишчи-ҳодимларидан ёнгин хавфсизлиги қоидаларига доимо риоя қилишни сўраб қоламиз.

**И.БЕКЖАНОВ,**  
Ўзбекистон  
Республикаси  
Вазирлар Маҳкамаси  
ва автохўжалиги  
биноларида ЁХТБ  
инспектори,  
катта лейтенант.



Сergeli tumani ФВ бўлими, СЭО ва ЖСХ бўлими ва мутасадди соҳалар вакиллари билан иборат ишчи гуруҳ томонидан Янги Sergeli кўчасида жойлашган деҳқон бозори ҳудудида озиқ-овқатдан заҳарланиш ҳолатларининг олдини олиш бўйича суҳбатлар олиб борилди.

## БОЗОРДА ТАРФИБОТ

Тadbир давомида қўлбола ускуналар ва маҳсулотлар савдосига чек қўйилиб, тadbirkorларга ботулизм касаллиги ва унинг зарарли оқибатлари юзасидан тушунтириш ишлари олиб борилди.

**Д.РАЖАБОВ,**  
Sergeli tumani ФВ бўлим  
бўлинма бошлиғи,  
катта лейтенант.

# БАҲОР – ЯШАРИШ АЙЁМИ

**М**етеорологларнинг ҳисоб-китобларига кўра, март ойининг 1 санасидан 31 майгача давом этувчи баҳор фасли ер юзининг турли жойларида иқлим, маданият ва урф-одатларга кўра турли вақтда, турлича ўзгаришларга олиб келади. Шимолий Яримшарга баҳор келганда, Жанубий Яримшарда куз фасли ҳукм сураётган бўлади.

Шимолий Яримшарда баҳор фасли баҳорги тенгкунлик 19-21 мартдан ёзнинг 21 июнигача давом этса, Жанубий Яримшарда август ойидан ноябрь ойигача давом этади. Ушбу 2020 йилда баҳор Шимолий Яримшарда 20 март ҳафтанинг жума кунидан, 20 июнь шанба кунигача давом этади, деб ҳисобланади.

Баҳор фаслида қоқиёт,

оқ-сарик нарғис гули, сирен ва лолаларнинг турли хиллари биринчи бўлиб очилади. Японлар баҳор фасли келганини миллий Сакура дарахти (олча дарахти) гуллаганидан билиб олишади. Баҳор фаслида дунёнинг турли жойларида Пасха байрами, Апрель ҳазил-мутойиба куни, Ер куни, Дарахтлар куни, Хотин-қизлар куни, Оталар куни, Мексика халқларида Ғалаба куни, Ҳиндистонда Ранглар фестивали ва бошқа байрамлар нишонланади.

Баҳор фасли қадимги Мая халқларида, Юнонларда ҳамда Осиёликларда турлича талқин қилинади. Аммо башоратлар ва урф-одатлар барчаси янгиланиш, туғилиш, табиатнинг жонланиши билан ҳамоҳангдир.

Фасли кўкдамда даладашда деҳқончилик ишла-



ри бошланади. Боғбонлар боғларига янги ниҳоллар қадайдилар. Ривоят этишларича, Боязит бастомий мулозимлари билан сайрга чиқиб, бир қишлоқдан ўтиб борар экан, боғида ишлаб, мева ниҳолларини экиб юрган соч-соқоли оппоқ, бели букилган чолни кўрди.

Подшоҳ чолга яқинлашиб:

– Ҳорманг ота, нима қиялсиз, ерни нега чопясиз? – деб сўрабди.

Нуроний чол саломдан кейин табассум билан:

– Саломат бўл, ўғлим, мевали дарахт ниҳолларини эймоқдаман, – дебди.

Подшоҳ:

– Ота, буларнинг мевасини ейиш сизга насиб этармикин? – деб сўрабди.

Нуроний чол:

– Йўқ, умрим етмайди, – дебди.

Подшоҳ:

– У ҳолда нега ўзингизни бунчалик қийнаясиз, ўзингиз мевасини тотиб кўрмас-

лигингизни билиб туриб, дарахт экяпсиз? – дея сўради.

Чол бу сўзлардан ва қиёфасидан подшоҳни таниб, шундай жавоб берибди:

– Подшоҳим! Биздан олдингилар экди, биз едик. Энди, биз экамиз, биздан кейингилар есин...

Чолнинг жавоби подшоҳга ёқди ва унга бир ҳамён олтин берди.

– Подшоҳим, бизнинг дарахтлар ниҳоллигидаёқ мевасини берди, – дебди чол.

Бу гўзал жавоб подшоҳга хуш ёқди ва яна бир ҳамён олтин берди.

Чол:

– Аллоҳга ҳамду санолар бўлсинки, ҳамма дарахтлар бир йилда бир марта мева берадилар, бизнинг дарахтимиз бир йилда икки марта мева берди, – дебди яна ҳозиржавоблик билан.

Подшоҳ чолга яна бир ҳамён олтин отибди-да, ёнидагиларга, тезроқ бу ердан кетайлик, бу чол бор пулимизни олиб кўяди, дея отини йўлга бурибди.



## ТАРИХДА УШБУ КУН



1983 йилнинг 2 март куни Буюк Британияда Philips, Sony ва Polygram компаниялари томонидан компакт-диск (оптик диск) намоиш этилди.

Тақдим этилган компакт-диск диаметри 12 сантиметрга тенг эди. Намоиш этиш учун унга Бетховеннинг Тўққизинчи симфонияси ёзилган эди. Лазерли ускуна ёрдамида ёзилган аудиоёзув давомийлиги 74 дақиқа эди – симфония ижроси айнан шунча вақт давом этарди. Шунча муддатлик ёзув сиғими кейинчалик дисклар учун стандарт бўлиб қолди.

Оптик дисклар дастлаб аудио ёзишга мўлжалланган бўлса, кейинчалик бошқа форматдаги файллар ҳам ёзиладиган бўлди. CD-ROM ихтиро қилинди, кейинроқ яратилган CD-R ва

CD-RWларда эса ҳар қандай рақамли ахборотни сақлаш имкони мавжуд эди. CD-R дискларга бир мартагина ёзиш имкони бўлса, CD-RW дискларига тегишли дисквод ёрдамида бир неча марта файл ёзиш ва учирини мумкин бўлди. DVD дисклар эса бу бо-радаги навбатдаги қадам бўлди.

\*\*\*

Ҳар йили 2 март куни Халқаро гугурт куни нишонланади. Ўрта асрларда кенг тарқалган чақмоқтош ихтиро қилинганидан кейин ҳам уни ёқиш жуда кўп куч ва маълум маҳорат талаб қилди, чунки учкун пайдо бўлиши ушбу «аппарат»да энг ёқимсиз дақиқа эди.

Ҳақат кейинроқ кимдир қуруқ парча учини олдиндан эритилган олтингургуртга қўйиш ғоясини ўйлаб топди. Кейин бу симоб калласи тиндерга босилди, у бир зумда ёниб кетди. Ундан олов ва бутун парчаланиш билан шуғулланган. Шундай қилиб, биринчи гугуртлар пайдо бўлди, улар кимёгарларнинг диққат марказида бўлди. Уларнинг кўплари уларни янада қулай ва хавфсизроқ қилишга ҳаракат қилиб, уларни яхшилаш билан шуғулланишди.

Фосфорнинг кашф этилиши билан

гугуртларни такомиллаштиришда катта ютуқларга эришилди. Немис олими А.Ханквитс олтингургурт қопламали гугурт яшашни тахмин қилди, улар фосфор бўлагига ишқаланиш натижасида алангаланади. XVIII аср охирида француз кимёгари С.Бертолле томонидан калий хлорат тузини ихтиро қилингандан сўнг уларни кенг қўллаш учун имконият туғилди. Айнан у аланга бошқа кимёвий реакция натижаси бўлиши мумкинлигини исботлади, яъни сульфат кислотани Бертолле тузига томизганда, аланга пайдо бўлади.

Бу кашфиёт бизга олов ёқиш масаласига бутунлай бошқа томондан ёндашиш имконини берди. Ўша вақтдан бери кўплаб мамлакатларда олимлар қулай ва хавфсиз гугуртларни яратиш бўйича тадқиқотларни бошладилар, лекин халқаро патент ҳуқуқи ҳали мавжуд эмас эди. Шу сабабли, бугунги кунда ҳам гугуртларнинг биринчи ихтироچиси ким бўлганлиги ҳақида умумий фикр йўқ.



Мазкур саҳифа интернет манбалари асосида тайёрланди.



## Vaziyat

газетаси

**Муассис:**  
**Ўзбекистон**  
**Республикаси**  
**Фавқуллодда**  
**вазирлар**  
**вазирлиги**

Бош муҳаррир в.б.  
**Азамат СУЙОНОВ**

Газета таҳририят  
компьютерхонасида  
саҳифаланди.

Газета ҳар ҳафтанинг  
пайшанба куни чиқади.  
Топшириш вақти — 15:00.  
Топширилди — 15:00.

Навбатчи:  
**А.ҚОБИЛОВ**

Таҳририятга юборилган  
материаллар қайтарилмайди ва  
изоҳ берилмайди.  
Муаллифлар фикри таҳририят  
нуқтаи назаридан фарқланиши  
мумкин.

Газетадан олинган  
материаллар манбаси  
кўрсатилиши шарт.

Газета Ўзбекистон  
Матбуот ва ахборот  
агентлигида 2007 йил  
3 январда 0096-рақам  
билан рўйхатга олинган.  
**ISSN 2091-5292**

**Таҳририят манзили:**  
100084, Тошкент шаҳри,  
Кичик ҳалқа йўли, 4-уй.  
Тел.: (71) 231-96-71  
Телеграмм: (90) 016-87-67

**Индекс:**  
якка обуначилар ва  
ташкilotлар учун — 382

Газета  
"BUSINESS PRINT DESIGN"  
босмахонасида босилди.  
**Манзил:** Тошкент шаҳри,  
Сўгалли ота кўчаси, 5-уй.  
Буюртма №  
Бичими: А3, ҳажми: 2,0 б.т  
Адади — 7200 нуска